

Paul Delforge, *La Wallonie et la Première Guerre mondiale (la suite). Nouveaux éclairages sur la Wallonenpolitik*, Namur, Institut Destrée, 2020, 96 pp., ISBN 9782870350553

Paul Delforge, directeur de recherches à l'Institut Destrée, heeft in 2008 een lijvige studie *La Wallonie et la Première Guerre mondiale* gepubliceerd, met als ondertitel *Pour une histoire de la séparation administrative*. Hij was de eerste historicus die onderzoek deed naar de uitwerking op Wallonië van de politiek van de Duitse bezetter om België te ontwrichten door de communautaire spanningen op te drijven.

In het kader van een *Flamenpolitik* vanaf 1914, voerde de bezetter in 1917 een 'bestuurlijke scheiding' tussen Vlaanderen en Wallonië door. Dat maakte een aanvullende *Wallonenpolitik* noodzakelijk, om ambtenaren te werven voor de nieuwe Waalse administratie. In november van datzelfde jaar trad het bolsjewistische Rusland uit de strijd tegen Duitsland, waardoor de vrees versterkt werd dat een terugkeer zonder meer naar de vooroorlogse toestand onmogelijk zou zijn. Wallinganten als Emile Buisset, René Branquart, Arille Carlier, Franz Foulon, Léon Troclet en Oscar Colson zetten toen, met het oog op bespreking in beperkte kring, elk teksten op papier over een mogelijke naoorlogse federale inrichting van het land; nochtans had de Assemblée wallonne, die in 1912 was opgericht, dat probleem niet onderzocht. Bereidheid om met het Duitse initiatief mee te werken, was aan de Waalse kant nog veel geringer dan aan de Vlaamse.

In zijn nieuw boekje deelt Delforge het resultaat mee van zijn voortgezet onderzoek in Duitse archieven. Na de wapenstilstand van november 1918 en de vredessluiting van juni 1919, werd zowel de *Wallonenpolitik* als de *Flamenpolitik* enigszins voortgezet. Er bestonden een Separatkonto Namur en een Wohlfartsfonds für Wallonien, om gevluchte activisten financieel te ondersteunen. Daardoor werden ze ook bewaard als nuttige medewerkers voor de Duitse belangen. Dat het ook hierbij om zo heel weinig Walen ging vergeleken bij het aantal Vlamingen, bevestigt Delforge in zijn betoog uit 2008, dat het Waalse activisme iets totaal anders was dan het Vlaamse. Bij zover dat hij nu voorstelt om niet meer van Waalse 'activisten' te spreken zoals van de Vlaamse, maar van Waalse 'collaborateurs'.

In 2014 heb ik integendeel gewezen op de heel sterke gelijkenis tussen het Waalse en het Vlaamse 'activisme' (of 'collaboratie' dus), die door éénzelfde Duitse politiek in het leven werden geroepen en gehouden.¹

LODE WILS

¹ L. Wils, *Onverfranst, onverduits? Flamenpolitiek Activisme, Frontbeweging*, Kalmt-hout, 2014, pp. 272-275.